

Kritické myšlení pro každého žáka

21.4.2015

Kritické myšlení

- Kritické myšlení – NNO
- Program Čtením a psaním ke kritickému myšlení (Reading and Writing for Critical Thinking –RWCT)
- Kritické myšlení – sociální a kognitivní dovednost (kompetence)

Každý?

Otevřená a demokratická společnost

- Každý je (budoucím) občanem.
- Každý rozhoduje o svém osudu.
- Každý má podíl na osudu celku.

„Naše budoucnost bude utvářena našimi svobodnými rozhodnutími a činy.“

Karl Popper (Otevřená společnost a její nepřátelé, 1943, česky 1994)

Vzdělávací cíl

- žák nepodléhá prvnímu dojmu, obecnému mínění nebo naléhavosti nějakého sdělení, naivně nepřebírá tradované názory, nýbrž dokáže si vytvořit **odstup** a vlastní názor;
- ...buduje si informované soudy, reflektuje při tom svá hodnotová východiska.

We blame society,
but we are society

Organizace KM a program RWCT

- 1997 – Program RWCT
- Konsorcium pro demokratické vzdělávání (IRA, OSI, univerzity)
- Georg Soros – podpora humanismu a demokracie v posttalitních evropských zemích skrze školní vzdělávání
- Úspěch verze 1997: v roce 2002 všichni učitelé „proškoleni“ a žáci se budou učit myslet kriticky.

Podmínky pro rozvoj kritického myšlení

- Žák myslí sám za sebe. Je aktivní.
- Žák myslí v dialogu s druhými. Může diskutovat.
- Žák toho hodně ví, rozumí souvislostem, umí použít, co ví, v novém kontextu, umí si účinně dohledávat chybějící informace. Učí se konstruktivisticky.
- Žák má čas na myšlení, aby mohl uskutečnit „odstup“, domyslet varianty, získat informace.
- Žák vstupuje „do botek těch druhých“: vžívá se, představuje si, jak se druzí cítí a proč asi.
- Učí se v bezpečném prostředí.

Kam jsme došli s programem RWCT

- Strach učitelů z žákovské „kritiky“ opadl.
- Zůstává nedůvěra v to, že můžeme něco ovlivnit.
- Zbyl pedagogický program - „dělám kritické myšlení“.
- Metody bez vyššího cíle se mění v „aktivitky“.

Zhodnocené zkušenosti

- V pokračování Kritického myšlení a RWCT
- V projektu Pomáháme školám k úspěchu

A co dál?

- Kritická gramotnost pro každého žáka, občana